

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „СТЕФАН КАРАДЖА“

ПРОГРАМА

по

гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

за периода 2020-2021 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Съгласно чл. 15, ал. 4 на Наредба № 13 от 21. 09. 2016 г. настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГ “Стеван Караджа“ гр. Елхово.

1. СЪЩНОСТ:

- ✓ Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, гражданска и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддръжането на устойчива околната среда.
- ✓ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и гражданска добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ✓ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддръжане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ✓ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ✓ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. ЦЕЛИ:

2.1.

Изграждане на автономна и активна личност, която:

- ✓ отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права;
- ✓ познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- ✓ зачита значимостта на всяка човешка личност;
- ✓ осъзнава и ценя своята културна идентичност;
- ✓ взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- ✓ изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ✓ взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност;
- ✓ носи отговорност за поведението си;
- ✓ поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- ✓ познава и спазва нормите за екологична култура и поведение

2.2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- ✓ възпитава в демократичните ценности;
- ✓ насърчава инициативност, отговорност, солидарност;
- ✓ утвърждава демократична и здравословна среда, свободна от агресия и дискриминация;
- ✓ създава позитивна среда между представителите на различните културни общности чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

3. НАСОКИ:

Учениците

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданска си позиция;

- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

4. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ Чрез учебното съдържание по общеобразователните учебни предмети;
- ✓ В часа на класа;
- ✓ Чрез дейността на педагогическия съветник;
- ✓ В извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- ✓ Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

5. АКЦЕНТИ

- ✓ Здравно образование;
- ✓ Превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- ✓ Сексуално образование и превенция на СПИН;
- ✓ Екологично образование и възпитание;
- ✓ Патриотично възпитание;
- ✓ Превенция на насилието;
- ✓ Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ Заштита при бедствия и аварии;
- ✓ Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ Безопасност на движението.

II. ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. В училищното образование гражданско, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка:

 В ЧАСА НА КЛАСА, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ЧРЕЗ УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ;
Съобразно стратегическите цели и особености на училището, приоритетни тематични области за училището са:

I. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие.

II. Тolerантност и интеркултурен диалог.

III. Безопасност на движението по пътищата.

IV. Зашита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ.

V. Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти.

VI. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзашита.

VII. Кариерно ориентиране /8-12 клас/.

VIII. Ориентация и противодействие на корупцията / 8-12 клас/.

⊕ В ЗАНИМАНИЯТА ПО ИНТЕРЕСИ В РАМКИТЕ НА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН;

I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в занятията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарен комплекс на чл. 3 от Наредба №13

II. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

⊕ В РАМКИТЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПО РЕДА И ПРИ УСЛОВИЯТА НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;

I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширен подготовка се осъществяват интегрирано:

✓ Неговото интегриране се реализира чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общеобразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове.

II. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на допълнителната подготовка може да се осъществяват чрез обучение по учебни

предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на

учителя;

III. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за

ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище:

- ✓ Извън тематичните области по ал. 1 Министърт на образованието и науката може ежегодно да определя и други теми, по които да се работи в часа на класа за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- ✓ Обучението по отделни тематични области по ал. 1 може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител ;

В ДЕЙНОСТИ НА УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (съгласно чл. 17, ал. 2 на Наредба № 13 и

Приложение 6) -

- I. Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- II. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- III.Поддържане на училищни медии с активното участие на учениците;
- IV. Организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- V. Организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- VI. Организиране на обучения на връстници от връстници;
- VII. Развиване на младежкото лидерство;

VIII. Участие в клубове и неформални групи по интереси;

IX. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресия;

X. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на

училищното образование и предложения по училищния живот;

Насърчаване на неформалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

III. РИГУЛАРИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯТ ЖИВОТ.

Институционалните политики за подкрепа на гражданско, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддръжане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Училището организира свои училищни чествания и ритуали в следните случаи:

- ✓ откриването и закриването на учебната година;
- ✓ официалното раздаване на , диплома за средно образование , свидетелство за професионална квалификация , свидетелство за правоспособност;
- ✓ награждаване на отличили се ученици и учители;
- ✓ честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

IV. ОБЛАСТИ И КОМПЕТЕНОСТИ.

<i>Гражданско образование</i>	<i>Здравно образование</i>	<i>Екологично образование</i>	<i>Интеркултурно образование</i>
Междудличностни отношения	Психично здраве и личностно развитие	Вода, почва, въздух	Културни идентичности
Социална среда	Физическо развитие	Енергия и климат	Културна осъзненост

	дееспособност		
Права на човека	Превенция на употребата на психоактивни вещества	Биологично разнообразие	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
Демократично гражданство	Безопасност и първа помощ	Погребление и отпадъци	Интеркултурно образование и права на човека
Идентичности и различия в обществото	Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	Общество и околнна среда	
Власть, политика и демократични ценности	Лична хигиена		
Социална политика, справедливост и Солидарност			
Глобализация, плурализъм и Толерантност			

V. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

1. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1.1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

1.2. Спазване на Правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година
Отг.: Кл. ръководители, Директор

1.3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор

1.4. Провеждане час на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с активното участие на учениците.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

1.6. Организиране на Деня на ученическото самоуправление

Срок:...9.06.2021г.
отг.: Ученически съвет, учители

<i>Тематични области</i>	Клас				
	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самоочувствие	4	5	6	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	3	3	4	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2		
Военно обучение и защита на родината			5	5	
Безопасност и движение по пътищата	6	6	4	4	
Заштита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	6	5	5	5	5
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	4	4	4	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; Киберзаплаха	2	2	2	2	2

Кариерно ориентиране			1	2	2
Превенция и противодействие на корупцията			1	1	2
ОБЩО	26	27	25	29	29

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Възпитаване на национално самоочувствие и продължаване на националните традиции.

2.2. Честване на всички национални и училищни празници.

Срок: през учебната година
Отг. Класни ръководители

2.3. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година
отг.: Класни ръководители

2.4. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Здравно образование и екологично възпитание на учениците

3.1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година
Отг. ...., Мед. лице,

3.2. Разглеждане на здравни теми в Часа на клас- сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

Срок: през учебната година
отг.: Класни ръководители

3.3. Озеленяване двора на училището

Срок м. март
отг.: Класни ръководители

3.4. Провеждане на туристически походи и екскурзии

Срок: през учебната година
отг.: Учители по ФВС

3.5. Отбелязване на деня на Земята

срок: .....

отг.: Класни ръководители

3.6. Отбележване на международния ден за опазване на околната среда.

срок: .....
отг.: Класни ръководители

4. Възпитаване в интеркултурна среда.

4.1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в Часа на класа.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

4.2. Организиране на изложби посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: .....
Отг.: ЗДУЧД

5. Развиване на физическата лесспособност

5.1. Изготвяне на ученнически спортен календар на училището.

Срок: .....
Отг.: Учителите по ФВС

5.2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година
Отг.: Учител по ФВС

6. Екип за реализиране на програмата (по чл. 19 на Наредба 13 за гражданско, здравното, екологичното и интеркултурното образование):

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданско, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ПГ“Стефан Караджа“ отговарят следните работни екипи:

- I. Комисия по организиране и провеждане на училищни празници и ритуали
- II. Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз
- III. Комисия по БДП
- IV. Комисия по здраве и бит
- V. Комисия Защита при бедствия, аварии и катастрофи

7. Направления и дейности за реализиране на програмата.

Направления и дейности за реализиране на Програмата по здравно и екологично образование	Срок	Отговорници
I. Предварително проучване и диагностика		
1. Справка за здравния статус на учениците	20.09.2020 г.	Медицинско лице
2. Проучване сред учениците по актуална здравна и екологична проблематика - потюнопушене, наркотики, сексуалност, замърсяване и др.		
3. Проучване сред учителите по въпроси, свързани с програмата за здравно и екологично образование.	21.09.2020 г. 28.09.2020 г.	Класни ръководители
II. Научно-методическа подготовка на преподавателите, участващи в реализиране на Програмата		
1. Запознаване на педагогическия състав в училището:	30.09.2020 г.	Директор
- Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданско, здравното, екологичното и интеркултурното образование;		
- с училищната програма по здравно и екологично образование;		
2. Работа по методични обединения на тема: “Здравни и екологични аспекти на обучението по отделните учебни предмети”	през годината	Председатели на МО

		III. Здравно образование чрез класно-урочните форми на организация
1 <i>Час на класа (тематични области):</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие (8 – 12 клас); • Тolerантност и интеркултурен диалог (8– 12 клас); • Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“ (12 клас) • Безопасност и движение по пътищата (8 – 12 клас); • Зашитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ(8 – 12 клас); • Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти (8 – 12 клас); • Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзашита (8 – 12 клас); • Кариерно ориентиране (8- 12 клас) • Превенция и противодействие на корупцията (8 – 12 клас). 	през годината	Начални учители Класни ръководители
2 <i>Здравно и екологично образование чрез обучението по учебните предмети:</i>		
Биология и ЗО (8,9,10 клас); Химия и ООС (8 и 9 и 10 клас), Физика и астрономия (8 и 9 , 10 клас), География и икономика (8 , 9,10 клас); ФВС (8,9,10,11,12 клас)	през годината	Учители по учебни предмети
IV. Извънкласни практически дейности		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Хигиенизиране и опазване на училишната среда. 2. Озеленяване на училищната сграда и училишния двор. 4. Създаване и поддръжане от учениците на кът на здравето в училище. 5. Видеофилми на здравна и екологична тематика. 6. Отбелязване на Деня на Земята – 22.04. 7. Конкурси за ученически рисунки по здравни и екологични проблеми. 	през годината през годината през годината през годината през годината през годината	Педагогически и непедагогически колектив Класни ръководители Медицинско лице Учител по биология и ЗО Учители по БЗО и ГИ Учител по БЗО и ГИ

IV. Извънучилищни дейности		през годината през годината април 2021 г	Учители по ФВС, медицинско лице Медицинско лице	
1. Участие в спортни състезания.	2. Участие в мероприятия на БЧК.			
3. Среща с представители от РИОСВ по екологични проблеми на областта.				
VI. Социални дейности				
1. Приобщаване на родителите за реализиране на Програмата.		през годината		
2. Родителска среща на тема: “Здравното образование и насилието в училището и обществото”		ноември		
3. Бръзка с обществеността на селата.		през годината		
4. Съвместна работа със ЦСОП.		през годината		

12. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директора по учебно производствената дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директора по учебната дейност.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет.